

Як іноземець може легально найняти няню в Польщі?

Igor Kyrzczewski · 27.05.2025 · Ogólne

▣ Вступ

У Польщі законодавчо можливо найняти няню без створення бізнесу – як фізична особа, незалежно від того, чи є вона громадянином Польщі, чи **іноземцем, який легально перебуває** в Польщі. Найзручнішою та найпоширенішою формою є так званий **активууючий контракт** – з дотацією від ZUS. Нижче ми поетапно пояснюємо всі умови.

▣ 1. Хто може легально найняти няню?

Відповідно до Закону про соціальне страхування:

▣ **Будь-який батько або законний опікун**, який:

- працює або здійснює бізнес у Польщі (за трудовим договором, договорами підряду або як фізична особа-підприємець),
- легально перебуває на території Республіки Польща (також як іноземець),
- має дитину віком **від 20 тижнів до 3 років** (виключно до 4 років, якщо немає місця в дитячому садку).

▣ Громадянин іншої країни може найняти няню **якщо вона легально перебуває в Польщі** та має **номер PESEL** і право на працевлаштування (наприклад, картка резидента або постійне місце проживання, віза типу D, тимчасове проживання).

▣ 2. На яких підставах може бути найнята няня?

▣ **Активууючий контракт** – найзручніша форма

Це спеціальний тип **договору підряду**, укладеного між батьком і нянею, на основі **ст. 50 Закону про догляд за дітьми до 3 років**.

Переваги:

- легальне працевлаштування без створення бізнесу,
- **дотації ZUS і внески сплачуються державою** – якщо дитина має відповідний вік,
- контракт є “цивільним” – без кадрових обов’язків, як у трудовому договорі,
- просто укласти та реєструвати онлайн.

☐ 3. Які умови активуючого контракту?

- Вік дитини - від 20 тижнів до 3 років (виключно до 4)
- Місце роботи - вдома у дитини (батька)
- Статус няні - доросла, не засуджена особа, з правом на роботу в Польщі
- Реєстрація в ZUS - батьком протягом 7 днів

☐ Няня не може одночасно бути працевлаштованою у компанії батька або вести бізнес як доглядальник у тій же відносині.

☐ 4. Чи може няня бути іноземцем?

☐ Так – але вона повинна мати:

- **легальне проживання** в Польщі (наприклад, картка резидента, віза, статус біженця),
- **дозвіл на роботу** або **звільнення від вимоги дозволу** (наприклад, громадянин України зі статусом UKR),
- **PESEL або NIP** (для реєстрації в ZUS).

☐ 5. Як укласти контракт і зареєструвати його в ZUS?

Крок за кроком:

1. Підготуйте **активуючий контракт** (в письмовій формі):
 - вкажіть сторони, дані дитини, обсяг обов'язків, винагороду, дату, підписи.
2. Заповніть форми ZUS:
 - **ZUS ZFA (якщо батько не був платником)**
 - **ZUS ZUA (для няні)** – реєстрація для соціального страхування
3. Подайте документи до ZUS (в паперовій формі або через PUE ZUS) **протягом 7 днів з моменту початку контракту**
4. **ZUS платить внески за няню** з мінімальної брутто заробітної плати – батько платить лише внесок на перевищення (якщо платити більше)

☐ Няня має право на:

- медичне страхування,
- лікарняний (L4),
- декретні виплати (якщо виконує умови).

☐ 6. Альтернативи активуючому контракту

Договір підряду (звичайний) - для дітей старше 3-4 років - повний ZUS з боку батька

Трудовий договір - рідко зустрічається, витратний - всі кадрові зобов'язання і зарплата

Няня за JDG (самозайнятий) - няня як компанія - батько не може відрахувати витрати, немає відшкодування ZUS

Агентство няні - формальності обробляє агентство - зазвичай дорожчий варіант

☐ Законодавча база

- **Закон від 4 лютого 2011 року про догляд за дітьми до 3 років**
- **Цивільний кодекс - договори підряду**
- **Закон про соціальне страхування**
- **Закон про іноземців та підзаконні акти**

Резюме

- Чи може іноземець легально найняти няню? - ☐ Так, якщо вона легально перебуває в Польщі
- Чи можна найняти няню без компанії? - ☐ Так, через активуючий контракт
- Хто платить внески ЗУС няню? - ☒ Держава (до ліміту)
- Чи повинна няня бути полькою? - ☐ Ні – але повинна мати право на працю
- Чи потрібно повідомляти владі про няню? - ☐ Так – до ZUS протягом 7 днів